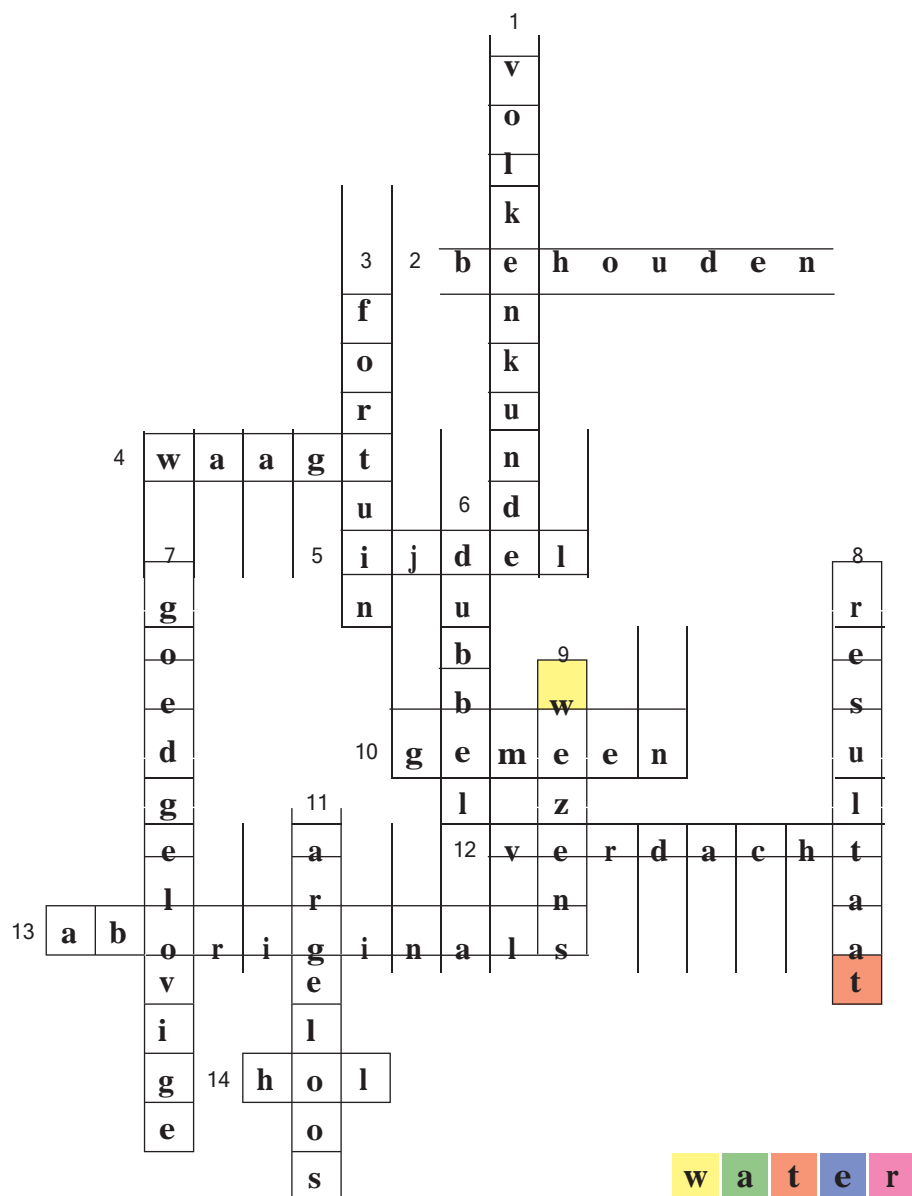

D 11 Van boven vrouw, van onder vis

Kruiswoordraadsel

w a t e r

Horizontaal

- 2 *Hij keert niet ... naar huis terug.*
Veilig .
behouden
- 4 *Iedereen die zich in de buurt ... iedereen die in de buurt durft te komen .*
waagt
- 5 *Iemand die veel aandacht besteedt aan zijn of haar uiterlijk is ...*
ijdel
- 10 *Ze hebben nog een ding ... Ze hebben allemaal dezelfde eigenschap .*
gemeen
- 12 *Die ... veel lijken op de god Boeddha.*
Die gek genoeg erg veel lijken op Boeddha .
verdacht
- 13 *De ... in Australië.*
De oorspronkelijke inwoners van Australië .
aboriginals
- 14 *Ze brachten de schippers het hoofd op ...*
Ze zorgden ervoor dat ze in de war raakten .
hol

Verticaal

- 1 *Het Museum van ...*
De wetenschap die zich bezig houdt met het bestuderen van volken .
volkenkunde
- 3 *Ze kunnen je ... brengen.*
Geluk, voorspoed
fortuin
- 6 *Ze meerminnen zijn heel ...*
Ze brengen je veel goeds, maar ook veel kwaad .
dubbel
- 7 *... westersezeemannen.*
Gezegd van mensen die heel snel geloven wat een ander zegt . Te goed van vertrouwen .
goedgelovige
- 8 *Met als ... een schipbreuk.*
Met als gevolg een schipbreuk .
resultaat
- 9 *Waren ze wel zulke leuke ... ?*
Mensen, dieren of andere schepsels .
wezens
- 11 *Wie ... nadert en hun stem hoort.*
Nietsvermoedend . Je hebt niet in de gaten wat er gaat gebeuren .
argeloos

D 11 Van boven vrouw, van onder vis

A Maak de tekst heel.

evenmin	vandaan	helaas	zeemeermin
dachten	ook	hoe	plastic
	alleen		

Maar **hoe** word je nu **2 zeemeermin**? Of, waar **3 dachten** mensen dat zeemeerminnen precies **4 vandaan** kwamen? Dat vertelt de tentoonstelling **helaas** niet. En of er ook **6 zeemeerminnen** bestaan wordt helaas **evenmin** duidelijk. Wel is er een **8 plastic** speelgoed-zeemeermin te zien. Ze is niet **9 alleen**. Er zijn namelijk **10 ook** babyzeemeerminnetjes.

B Wie of wat wordt er bedoeld?

- 1 **zwemmen onder water zonder ooit adem te hoeven halen**
- 2 **de oude Griekse schrijver Homerus**
- 3 **zeemeerminnen of de sirenen.**
- 4 **zeemeerminnen**
- 5 **slimme Japanners**
- 6 **een 'zeemeermin' die bestaat uit het hoofd en bovenlijf van een aap genaaid aan de staart van een grote vis**
- 7 **zeemeerminnen uit Azië**
- 8 **de zeegodin Mamy wata**
- 9 **zeemeerminnen**
- 10 **omdat zeemeerminnen heel dubbel zijn**

C Zet de zinnen in de juiste volgorde.

- 2 a Slimme Japanners maken zeemeerminnen.
- 1 b **De Griekse schrijver Homerus vertelt over sirenen.**
- 6 c *De bloemen drijven op het water.*
- 4 d Brazilianen bereiden het festival voor dat komende februari gevierd zal worden.
- 5 e Dan varen ze met hun bootjes volgeladen met cadeautjes de zee op.
- 3 f Goedgelovige zeemannen kopen de Japanse zeemeerminnen.

D Kies het beste antwoord / de beste opmerking.

1 *Ze betoveren iedereen die zich in de buurt waagt. (r. 14, 15)*

- a Blijf uit de buurt.
- b Binnen een straal van honderd meter.
- c Alleen Hercules had er geen last van.
- d Dat schrijft Homerus.

2 *Mamy wata is ijdel. (r. 57)*

- a Bijna alle zeemeerminnen zijn ijdel.
- b Daarom worden prinsesjes verliefd op haar.
- c Door al dat zwemmen blijft ze mooi slank.
- d De bloemen die ze krijgt stopt ze in haar haar.

D 11 Van boven vrouw, van onder vis

E Beantwoord de vragen.

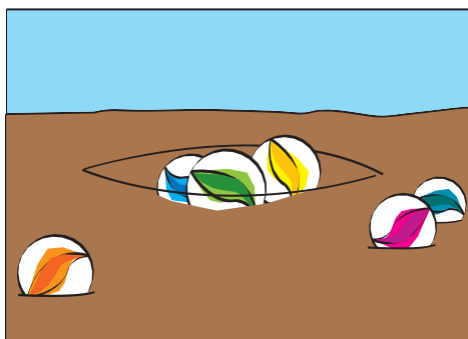
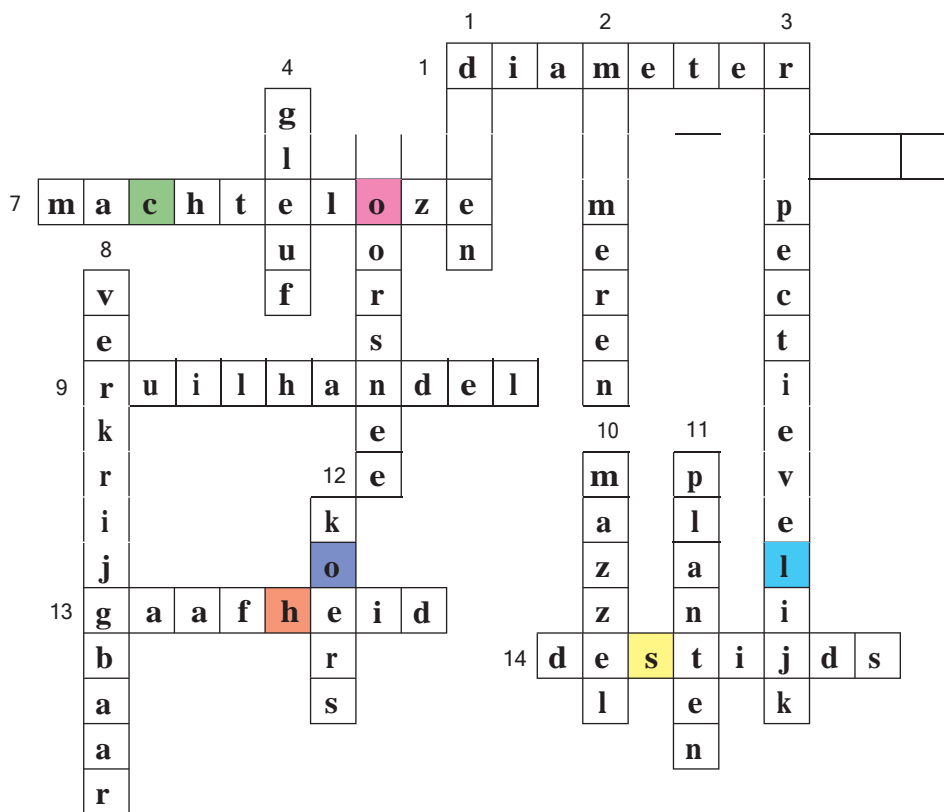
- 1 Je zou het leuk kunnen vinden een zeemeermin te zijn want je kan dan onder water zwemmen zonder ooit adem te hoeven halen. (r. 3, 4)
- 2 Volgens de schrijver van dit artikel is vliegen als een vogel nog leuker dan een zeemeermin te zijn. (r. 4, 5)
- 3 We weten dat mensen een paar duizend jaar geleden ook al in zeemeerminnen geloofden: de oude Griekse schrijver Homerus schreef over zeemeerminnen. (r. 12, 13) Zijn geschriften zijn bewaard gebleven.
- 4 De Japanners waren slim: ze verdienden geld door nep zeemeerminnen aan goedgelovige westerse zeemannen te verkopen. (r. 28, 29)
- 5 Zeemeerminnen komen ook midden in Rusland voor. (r.36) Dat zou je niet verwachten want dat is ver van de zee. (r. 36, 37)
- 6 Mensen zouden geboeid zijn door zeemeerminnen omdat ze heel dubbel zijn. (r. 61) en/of Omdat ze een fortuin kunnen brengen maar ook een boel ongeluk. (r. 60, 61)
- 7 Nooit meer lopen vrouw en kind hem stralend van vreugde tegemoet omdat hij niet behouden naar huis terugkeert. (r. 16) en/of Hij is door een schipbreuk omgekomen: het strand ligt vol verschrompelde botten van weggerotte mannen. (r. 18, 19)
- 8 De sirenen van Homerus zijn eigenlijk geen zeemeerminnen omdat ze in een weide zitten. (r. 18) Dat zou je van een zeemeermin niet verwachten.
- 9 De mensen die de zeegodin Mamy wata vereren zijn aanhangers van de natuurgodsdiensten.
- 10 De bevolking van Somalië vereert Mamy wata niet:
 - zij behoren tot de Islam
 - Somalië ligt in Oost-Afrika. In de tekst wordt gesproken over West-Afrika. (r. 43)

D 12 knikkertijd

Kruiswoordraadsel

s c h o o l

Horizontaal

- 1 *Afhankelijk van de ...*
Doorsnede, middellijn .
diameter
- 6 *... zand.*
Erg los, mul .
rul
- 7 *... woede.*
Zonder macht . Je kon er niets aan doen .
machteloze
- 9 *De levendige ...*
Handel waarbij goederen tegen goederen en niet tegen geld verwisseld worden .
ruilhandel
- 13 *Afhankelijk van de ...*
Niet beschadigd .
Ongeschonden .
gaafheid
- 14 *Wij knikkerden ...*
Toen .
destijds

Verticaal

- 1 *In de levendige ruilhandel ...*
de grote wel 12 knikkers.
Je kon ze ruilen voor 12 knikkers .
deden
- 2 *De ... stuiters.*
Van een gesteente met aderachtige strepen .
marmere
- 3 *Ze waren ... gemaakt van*
klei, marmer en glas.
In de volgorde die net genoemd is .
respectievelijk
- 4 *In de ... tussen twee tegels.*
Lange smalle spleet .
gleuf
- 5 *Wel 2,5 cm in ...*
Middellijn, diameter.
doorsnee
- 8 *In één maat ...*
Je kon ze maar in één maat krijgen .
verkrijgbaar
- 10 *Voor de ...*
Voor het geluk .
mazzel
- 11 *De hak van je schoen moest je*
in het rulle zand ...
Zetten .
planten
- 12 *Afhankelijk van de ... van het moment.*
Afhankelijk van hoeveel hij op dat moment waard was .
koers

D 12 knikkertijd

A Maak de tekst heel.

geknikkerd	moole	kle	cirke
getrokken	krijgen	centimeter	zovee
knikkers	knikkeren	vroeger	kunst

Ook werd er wel een cirkel **getrokken** waar vanaf afstand **2 knikkers** in gemikt werden . Ook hier ging het erom **3 zoveel** mogelijk knikkers binnen de **4 cirkel** te krijgen waarbij het de **kunst** was je tegenstanders uit de pot te **6 knikkeren** . Er wordt nog steeds **geknikkerd** , minder massaal en minder op straat dan **8 vroeger** , en de van **9 klei** gebakken soort is niet meer te **10 krijgen** . Maar het assortiment glazen knikkers is uitgebreid met fel schitterende exemplaren in **1 mooie** kleuren waarvan sommige meer dan vier **12 centimeter** in doorsnee zijn .

B Wie of wat wordt er bedoeld?

- 1 **dat de tijd daar was**
- 2 **knikkers, stuiters en mexi's**
- 3 **mexi's**
- 4 **de dikke mexi**
- 5 **als de meisjes wél broeken droegen**
- 6 **over de broek**
- 7 **in hun rok**
- 8 **op het kleinere plein**
- 9 **het kuiltje**
- 10 **die grote jongens uit een hogere klas**

C Zet de zinnen in de juiste volgorde.

- 5 a Grote jongens trappen het kuiltje dicht .
- 2 b Hij draait vervolgens een paar keer rond .
- 4 c De bel gaat omdat de pauze afgelopen is .
- 3 d De kinderen gooien hun knikkers in het kuiltje .
- 6 e *Gelukkig kan ik mijn knikkers terugvinden.*
- 1 f **Iemand zet zijn hak in het zand.**

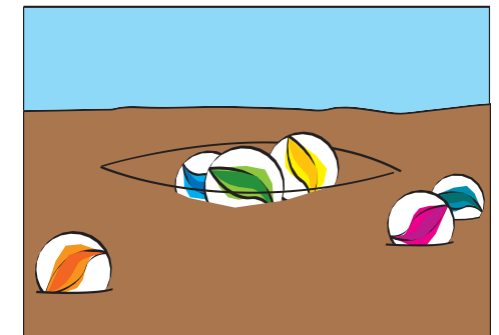
D Kies het beste antwoord / de beste opmerking.

1 *Mexi's waren het kostbaarst. (r. 9)*

- a Omdat ze helemaal uit Mexico kwamen .
- b Glas was toen nog erg duur .
- c Wel vijf euro per stuk!
- d Geen van bovenstaande antwoorden is goed .

2 *Wie het eerst alles in de kuil had won de pot. (r. 44, 45)*

- a Hoe herkende je je eigen knikkers?
- b Ik snap het niet . Wat heeft die pot ermee te maken?
- c Dan was alles voor jou .
- d Soms pakten die grote jongens ook nog de pot van ons af .

D 12 knikkertijd

E Beantwoord de vragen.

- 1 **Je weet dat iedereen tegelijkertijd in de gaten had dat de knikkertijd was aangebroken omdat** van de ene dag op de andere iedereen met een zak vol knikkers, stuiters en mexi's rondliep. (r. 2-4)
- 2 **De knikkers die in de gleuf tussen twee tegels werden gelegd heetten** mexi's (**glas**) en stuiters (**marmor**). (r. 4, 5 en 15, 16)
- 3 **Meisjes hadden het wat opvangen betreft makkelijker omdat** ze de knikkers in hun rok konden opvangen. (r. 29)
- 4 **Je draaide een aantal keren rond** om het kuiltje te graven. (r. 35, 36)
- 5 **Het vriendinnetje hield de zak op** zodat het meisje de knikkers die ze in haar rok had opgevangen erin kon stoppen. (r. 30-34)
- 6 **Het kuiltje werd met de hand gladgestreken** zodat de knikkers er goed in konden rollen.
- 7 **Nee, de afstand waarvandaan je met je knikker moest mikken was niet altijd dezelfde. De afstand hing af** van de gaafheid (**van de stuiter of mexi**) en van de koers van het moment. (r. 17)
- 8 **Men lette bij het bepalen vanaf welke afstand je de knikkers in het kuiltje moest gooien** op de diameter **van het kuiltje**. (r. 38)
- 9 **Nee, op het grote schoolplein werd geen 'kuiltje' geknikkerd. Om kuiltje te knikkeren moest je een kuiltje kunnen maken. Dat kon op het grote schoolplein niet** omdat het betegeld was. (r. 1)
- 10 **Hij voelde zich machteloos:**
 - **de jongens die het kuiltje dicht trapt**en waren grote jongens uit een hogere klas. (r. 47, 48)
 - **ze trapt**en het zogenaamd per ongeluk **dicht**. (r. 48)
 - het gebeurde net op het moment dat de bel ging. (r. 49, 50)

